

Bijbelstudie deel 8

U zult niet echtbreken. Exodus 20:14.

Voor we gaan beginnen met onze studie naar de betekenis van dit gebod wil ik je vragen om allereerst zelf eens na te denken over wat jij denkt. Wat zou God nu precies bedoelen met dit gebod? Wat bedoeld God met het woord "echtbreken" ?

Laat ik direct aan het begin van de studie met de deur in huis vallen en zeggen dat het vandaag zal gaan over het huwelijk en over seks. Dat betekent ook dat we op gevoelig terrein komen. Zowel het huwelijk als seks zijn geweldige kostbare geschenken van God aan de mens en daarmee ook terreinen die door satan en de mens zelf het meest aangevallen en verdraaid worden.

Hoe denk jij dat deze geschenken van God aangevallen en verdraaid (kunnen) worden?

Hoewel het gebod op zich duidelijk genoeg lijkt wil ik vandaag met jullie kijken naar de basis van het huwelijk en seks en vandaar ook ontdekken hoe deze woorden ons ook vandaag nog aanspreken en uitdagen in ons volgen van Jezus.

In verschillende vertalingen lees je of het woord 'echtbreken' of het woord 'overspel'. Het woord wat hier in het Hebreeuws gebruikt wordt is **na`af** en het komt 31 keer voor in het Oude Testament en wordt altijd gebruikt om een situatie te omschrijven waarbij iemand seksuele gemeenschap met iemand heeft buiten het huwelijk om.

Sleutelverzen zijn naast Exodus 20:14 twee andere gedeelten in de Thora: Deuteronomium 22:22 en Leviticus 20:10.

Lees deze teksten eens door en schrijf op welke straf en staat op het bedrijven van overspel.

Wat verder opvalt is dat in deze teksten het telkens een man betreft die seksuele gemeenschap heeft met de vrouw of verloofde van een ander. Wanneer het meisje in kwestie nog niet getrouwd of verloofd was en men werd betrapt op seksuele gemeenschap dan was de man volgens de Thora verplicht om het meisje te trouwen. (zie o.a. Exodus 22:16-17 en Deuteronomium 22:28-29) In dit extreme voorbeeld zien we dat seks geen vrije kwestie is en hier zelfs de aanleiding vormt tot een huwelijk.

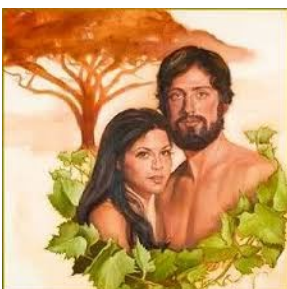
In de Bijbel zijn huwelijk en seks dus telkens erg nauw met elkaar verbonden. Hoewel we talloze voorbeelden tegenkomen van seksueel wangedrag (denk aan het overspel van David in 2 Samuël 11 en verder) zien we ook duidelijk wat Gods bedoeling is: Namelijk dat man en vrouw elkaar in een huwelijksverbond wederzijdse liefde en trouw beloven en dat de plaats van seks exclusief binnen het huwelijk is.

In het vervolg van deze studie wil ik dan eerst eens kijken naar het huwelijk zoals we dat in de Bijbel tegenkomen en vervolgens naar een aantal gebruikte woorden/termen voor overspel die de Bijbel gebruikt en ons laten zien hoever dit gebod eigenlijk rijkt.

Het huwelijk

Hoe denk jij over het huwelijk? Is het waardevol en kostbaar? Is het alleen maar een menselijke uitvinding/traditie of zou God er ook iets mee willen en wat wil Hij er dan mee?

Wij lezen in Gods Woord dat het God is die hemel en aarde gemaakt heeft, ook wij mensen zijn geschapen door God. Sterker nog, de mens is de kroon op Zijn Scheppingswerk en zijn gemaakt naar Gods beeld. (Genesis. 1:26-27)

Bewust schiep de Heer de mens mannelijk en vrouwelijk. Aanvankelijk was de man alleen en God noemde deze situatie niet goed. Daarom besloot Hij een helper te schenken aan de man. Geen enkel ander wezen in de Schepping kan echter op gelijkwaardige wijze tot partner

voor de mens zijn en daarom schept God de vrouw en het bijzonder is dat het basismateriaal de man zelf is. De gelijkwaardige en geschikte partner voor de man is been van zijn beenderen en vlees van zijn vlees. Na de Schepping van de vrouw lezen we dat God zelf deze twee samengevoegd zodat ze als een door het leven gaan. De een zal de ander tot steun zijn. Er wordt een verbond gesloten op basis van gelijkwaardigheid en daarbinnen heeft ook de seksuele intimiteit tussen man en vrouw zijn plaats gekregen. God verlangt dat man en vrouw een volwassen relatie met elkaar aangaan waarin het hart naar de ander uitgaat, beide verantwoordelijkheid nemen om een eenheid te vormen, de ander gediend wordt en men, zonder achterhouden, elkaar het beste schenkt. Hoewel er destijds nog geen tradities, ceremonies en wetten bestonden vormt dit de basis van datgene wat we gaandeweg het huwelijk zijn gaan noemen. (Genesis. 2:18-25)

Hieruit kunnen we een aantal conclusies trekken:

- 1 God schept man en vrouw voor elkaar en schenkt hen aan elkaar.
- 2 Het huwelijk kan slechts een verbond zijn tussen 1 man en 1 vrouw.
(Voorbeelden over huwelijken tussen een man en meerdere vrouwen lezen we ook in de Bijbel, maar deze leidden altijd tot problemen in gezinsrelaties en de relatie tussen de mens en God. Bijvoorbeeld: Jacob, Lea en Rachel, Salomo. De norm blijft 1 man en 1 vrouw. Over relaties tussen mensen van hetzelfde geslacht wordt in de Bijbel slechts afkeurend gesproken)
- 3 Het huwelijk is een verbond op basis van gelijkwaardigheid waarin man en vrouw elkaar tot steun zijn, dat impliceert dat er sprake moet zijn van trouw en betrouwbaarheid.
- 4 Aangezien de mens geschapen is naar Gods beeld mogen we ook in het huwelijksverbond dat beeld van God laten zien. Liefde, genade en trouw zijn kerneigenschappen van God en Hij vraagt van ons ook zo te leven.

Het huwelijk is dus een instelling van God en een verbond tussen 1 man en 1 vrouw. Laten we nu eens kijken naar hoe God denkt over een verbond:

Allereerst is daar het verbond in Genesis 9 wat gesloten wordt met Noach. (Genesis. 9:11-16) God neemt hier het initiatief en we zien dat God een verbond als eeuwig beziet. God doet een gelofte om eeuwig trouw te zijn aan Zijn Schepping. Ook het verbond van God met Israël speelt een belangrijke rol in de Bijbel. God sluit een verbond met Zijn volk wanneer het wegtrekt uit

Egypte en verlangt dat het volk gehoorzaam is aan de verbondsbevestigingen. Het feit dat in de tweede helft van Exodus, en de boeken Leviticus, Numeri en Deuteronomium zoveel aandacht besteed wordt aan het verbond en de bepalingen daarvan laat zien dat God veel waarde hecht aan een gesloten verbond.

Het verbond tussen God en Israël wordt ook vaak vergeleken met een huwelijk. *Toen Ik voorbij u kwam, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd van de liefde. Zo spreidde Ik Mijn vleugel over u uit en bedekte uw naaktheid. Daarop zwoer Ik u een eed en ging een verbond met u aan, spreekt de Heere HEERE, en zo werd u van Mij. (Ezechiël 16:8) Ik zal u voor eeuwig tot Mijn bruid nemen: ja, Ik zal u tot Mijn bruid nemen in gerechtigheid en in recht, in goedertierenheid en in barmhartigheid. In trouw zal Ik u voor Mij als bruid nemen; en u zult de HEERE kennen. (Hosea 2:18-19) en Keer terug, afkerige kinderen, spreekt de HEERE, want Ik heb u getrouwd. (Jeremia 3:14)*

God sluit een verbond met het volk en verwacht dat het volk, net als Hijzelf, trouw blijft aan de gedane beloften en bepalingen. De eredienst van Israël is daar het teken van.

In het Nieuwe Testament lezen we meermaals dat ook de relatie tussen Christus en Zijn gemeente vergeleken wordt met de relatie tussen Bruidegom en bruid. *Want ik bejever mij voor u met een ijver van God. Ik heb u immers ten huwelijk gegeven aan één Man om u als een reine maagd aan Christus voor te stellen. (2 Korinthe 11:2) Laten wij blij zijn en ons verheugen en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft van het Lam is gekomen en Zijn vrouw heeft zich gereedgemaakt. En het is haar gegeven zich met smetteloos en blinkend fijn linnen te kleden, want dit fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen. (Openbaring 19:7-8) En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbijgegaan. En de zee was er niet meer. En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, neerdalen van God uit de hemel, gereedgemaakt als een bruid die voor haar man sierlijk gemaakt is. (Openbaring 21:1-2)*

baptisten
gemeente
vroomshoop

Uit deze kleine en zeer onvolledige opsomming van teksten blijkt dat:

Omdat God Zijn relatie met Israël vergelijkt met het huwelijk moet het huwelijk voor Hem wel veel waarde hebben.

Omdat God de relatie van Christus met de gemeente vergelijkt met het huwelijk moet het huwelijk voor Hem wel veel waarde hebben.

God verwacht dat een verbond wat Hij sluit een eeuwig karakter heeft. God verwacht dat de bepalingen in een verbond nageleefd worden.

Wat betreft het huwelijk kunnen we dan in ieder geval de volgende dingen zeggen:

- 1 Het huwelijk wat gesloten wordt tussen man en vrouw is bedoeld als zijnde permanent en eeuwig.
- 2 Het huwelijk is een kostbare en waardevolle instelling. Voor een volgeling van Christus gaat het dan ook verder dan een louter ceremoniële zaak en is het een manier om Jezus te volgen en te weerspiegelen naar de ander.
- 3 Het huwelijk vraagt om trouwe naleving van de beloften die men elkaar doet.

Er zijn tegenwoordig allerlei vormen van bij elkaar zijn: van samenwonen tot contracten. Hoe denk jij daarover en hoe denk jij dat God hiernaar kijkt?

Tegenwoordig wordt er heel divers gedacht over zaken als huwelijk en seksualiteit. Voor veel mensen is het huwelijk zoals we dat in de Bijbel tegenkomen (1 man en 1 vrouw die in alles een eenheid vormen) slechts een optie tussen de vele wettelijke vormen van samenleven die er tegenwoordig zijn. (samenwonen, geregistreerd partnerschap, samenlevingscontract, getrouwd op huwelijkse voorwaarden) Kenmerk is dat er in al die andere vormen voorwaarden zijn opgenomen voor de ontbinding van het samen zijn/ de eenheid.

Hoewel het volgens de Nederlandse wetten rechtmatige vormen van samenleven zijn behoort voor de gelovige discipel van Jezus boven alles de wet van Jezus te gelden. Hij verwoordt het zelf in Matteüs 19: 4-6. De Heer geeft aan dat wanneer man en vrouw door God zijn samengebracht de mens dit niet weer moet willen scheiden. Dat is het principe wat we telkens in de Bijbel tegenkomen. Wanneer je als gelovige man en vrouw/ jongen en meisje wilt

baptisten
gemeente
vroomshoop

samenwonen doe dat dan volgens de weg die door de Heer zelf ook wordt aangereikt en beloof elkaar voor het aangezicht van God eeuwige liefde en trouw. Het kerkelijk huwelijk is meer dan alleen maar een romantisch plaatje. Je gaat voor het aangezicht van God, met God als getuige een verbond aan met elkaar. Dat is dus een hele serieuze zaak en gaat veel verder dan alleen een leuke feestelijke dienst op een romantische dag. Er wordt in Gods aanwezigheid een nieuwe eenheid gevormd waarin wederzijdse liefde, afhankelijkheid, zorg en trouw sleutelbegrippen zijn. God zelf wordt in de eenheid van man en vrouw weerspiegeld.

Het is dan ook daarom dat overspel of echtbreuk in de Bijbel een hele serieuze zaak is waar in Israël zelfs de doodstraf op stond. Binnen het huwelijk vinden man en vrouw bij elkaar geborgenheid, liefde, trouw en vormen ze meer en meer een eenheid. Die eenheid wordt prachtig mooi zichtbaar wanneer man en vrouw seksuele gemeenschap hebben. Seks is dan ook veel meer dan alleen maar een lichamelijke beleving. Het gaat gepaard met allerlei heftige emoties. Lichaam en geest zijn niet te scheiden en wanneer we de lichamelijke eenwording (seks) met iemand beleven wordt er ook op geestelijk gebied een band gesmeed. Wanneer er sprake is van echtbreuk/overspel wordt die eenheid gebroken. Een zaak die zo ernstig is dat het zelfs als reden wordt genoemd waardoor een huwelijk kan eindigen. Dat laat wel zien dat ook in Gods ogen een gruwelijke zonde is omdat het o.a. de eenheid/veiligheid tussen man en vrouw verwoest.

Tegenwoordig zijn we geneigd om seks los te koppelen van het geestelijke aspect en alleen oog te hebben voor de lichamelijke kant ervan. Het wordt dan slechts de platte bevrediging van lichamelijke verlangens. In het pastoraat kom ik helaas regelmatig in contact met mensen die bedrogen zijn door de partner en telkens gaat dat gepaard met enorm verdriet. Niet alleen vanwege het feit dat de

ander lichamelijke gemeenschap had met de ander maar zeker omdat vertrouwen zo beschadigd is. Seks en gevoel horen bij elkaar. De seksuele lust is een krachtig iets wat in het beste geval de eenheid bouwt en wanneer misplaatst mensen diep kan beschadigen en verwonden. Een zo kostbaar maar ook krachtig geschenk als seks verdient daarom duidelijke kaders waarbinnen het plaatsvindt. Volgens Gods Woord is dat het huwelijk!

Hoe denk jij over de plaats van seks? Is het Bijbels beeld wat ik hier schets iets waar je wat mee kunt of is het hopeloos achterhaald en hoe zou God er volgens jou tegenaan kijken?

In dat kader kijken we nog naar een aantal woorden die ik de Bijbel gebruikt worden ivm seks en overspel.

Het eerste waar we naar kijken is Markus 7:21-23. De Heer noemt hier een aantal zaken op die vanuit het hart van de mens opkomen en die de mens onrein maken. Overspel (ontucht in andere vertalingen dan HSV) wordt na slechte gedachten als tweede genoemd. In het Grieks staat hier het woord **porneia**. Het is een brede term die alle seksuele immoraliteit inclusief overspel omschrijft. Het woord heeft betrekking op ontucht' in de meest ruime zin, Dat wil zeggen: elke vorm van seksuele immoraliteit en ongeoorloofd geslachtsverkeer, niet alleen prostitutie, maar ook seksuele gemeenschap vóór of buiten het huwelijk of incest. Omdat de relatie tussen God en Zijn volk naar Hebreeuws spraakgebruik werd voorgesteld als een huwelijk, wordt porneia ook overdrachtelijk gebruikt voor 'geloofsafval' en 'afgoderij' (Jeremia 3:1-2 en Hosea 6:10).

Wat betekenen deze woorden van Jezus voor de seksuele moraal anno 2022?

Het tweede woord wat we bespreken vinden we in de Bergrede, Matteüs 5:27-30. De Heer bespreekt hier het gebod wat ook wij vandaag centraal stellen en voegt er een verontrustende zin aan toe.

Lees Matteüs 5:27-30 Wat denk jij dat de Heer hiermee bedoeld?

Het werkwoord *epithumeō* betekent 'begeren, zijn zinnen zetten op, zin hebben in, verlangen (naar)'. Het betekend niet dat het verkeerd is om de schoonheid van een ander op te merken maar als dat opmerken een begeren wordt dan gaat het mis. Anders gezegd is echtbreuk/ overspel niet alleen maar een lichamelijke daad het is een zaak van het hart. zelfs als we de fysieke handeling niet met onze geslachtsorganen plegen, kunnen we ons nog steeds schuldig maken aan overspel door middel van onze gedachten, onze fantasieën, ons lezen, ons online gedrag en onze genegenheid.

baptisten
gemeente
vroomshoop

Het probleem zit dus in het hart van ieder mens. Op welke wijze merk jij deze invloeden in je leven en wat doe jij om daaraan te ontkomen?

De Heer wil met Zijn onderwijs duidelijk maken dat elk mens ten diepste schuldig staat ten opzichte van God en dus genade nodig heeft. Ook nodigt Hij Zijn volgelingen uit om te ontsnappen uit de vicieuze cirkel van onrecht en zonde en mensen dus terug te brengen uit hun van God losgeraakte traditie naar Gods oorspronkelijke bedoeling voor het huwelijk en seks. Jezus wil zijn volgelingen bevrijden uit dergelijke cirkels van trouweloosheid en relationeel onvermogen en wijst ze op Gods oorspronkelijke bedoeling voor het huwelijk: Man en vrouw die onder Gods zegen samen een lichamelijke en geestelijke eenheid vormen waarin de liefde, zorg en trouw van God weerspiegeld worden.